

Cașeta

INVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 760

vineri 19 iunie 1964

8 pagini 25 bani

IN ZILELE VACANȚEI

Așteptată cu nerăbdare de sute și sute de mii de școlari, vacanța s-a instalat de câteva zile pe deplin în drepturile sale. În curțile inundate de lumină ale școlilor i-a găsit pe elevi veseli, ca la fiecare sfârșit de an școlar, sărbătorind în cîntec, vers și joc rezultatele obținute la învățătură, mulțumind partidului pentru condițiile de viață și de studiu ce le-au fost create, profesorilor și învățătorilor pentru dragostea cu care i-au ajutat să-și sporească cunoștințele, să se pregătească temeinic pentru viață.

În locul manualelor, care acum se odihnesc în rafturile bibliotecilor, școlarii au început să răsfoiască marea și minunata carte a vacanței. Pe fiecare pagină a ei sînt înscrise zeci și zeci de acțiuni interesante, variate, atrăgătoare, care vor alcătui bucuriile zilelor de vară. Și fiecare dintre ele este rodul grijii pline de căldură și al experienței pedagogilor, care și în zilele vacanței le vor călăuzi pașii, îi vor înconjura cu atenție și dragoste.

La loc de cinste în cartea vacanței sînt înscrise acțiunile închinete marelui sărbătorii de la 23 August. Alături de întregul nostru popor, școlarii — de la cei care se află la prima lor vacanță pînă la cei mai mari — își vor manifesta, prin aceste acțiuni, dragostea și recunoștința față de partid, față de oamenii muncii, pentru viața luminoasă și fericită pe care o trăiesc. Și, pentru a cunoaște cît mai bine înfăptuirile regimului democrat-popular, aproape două milioane de elevi vor străbate țara în lung și în lat, însoțiți de profesori și instructori de pionieri. Șase mii de elevi din Dobrogea vor porni prin orașele și satele regiunii lor spre a-i admira frumusețile și bogățiile, după care vor poposi în Capitală. Trei mii de elevi din Baia Mare vor vizita Capitala, litoralul, regiunile Banat și Hunedoara. Peste o mie de elevi din Deva, după ce-și vor vizita ținutul natal, se vor îndrepta și ei spre Capitală. Itinerarii bogate îi așteaptă și pe elevii din regiunea Argeș: ei vor vizita hidrocentrala „16 Februarie”, vor străbate Valea Oltului și Valea Prahovei. S-au pregătit de drum și elevii din regiunea Bacău — care vor cutreiera toate plaiurile Moldovei, de la Suceava pînă la Dunăre — și cei din Timișoara, din Oltenia sau Cluj — într-un cuvînt, din toate regiunile patriei. Pentru a putea participa în număr cît mai mare la excursii, li s-au creat numeroase avantaje: reduceri pînă la 50 la sută din costul transportului pe C.F.R., mari reduceri la cazare, la transportul cu autocarul etc.

Considerînd excursiile drept un minunat mijloc de educare a tineretului în spiritul dragostei față de patrie, pedagogii care îi vor însoți pe elevi își îndreaptă atenția în primul rînd spre cunoașterea de către aceștia a marilor construcții ale socialismului: combinatele de la Onești, Hunedoara, Reșița, Galați, Iași, uriașa construcție de la Bicaz etc. Ei și-au propus de asemenea să-i facă pe elevi să cunoască noua geografie a patriei — orașele răsărite în ultimii ani, minunatele cartiere care împodobesc azi vechile așezări ale țării. În același timp, excursiile constituie pentru pedagogii un excelent prilej de a înfățișa tinerilor, prin imagini concrete, crîmpele din trecutul poporului, din lupta plină de eroism a clasei muncitoare. Ei vor poposi cu elevii la Muzeul de istorie a partidului, la Doftana, îi vor conduce la Grivița, Roșie, la Lupeni — peste tot unde s-au desfășurat marile bătălii de clasă ale proletariatului nostru, se vor opri cu ei în fața monumentelor, la casele memoriale etc.

Experiența a arătat că excursiile cele mai izbutite, care contribuie în modul cel mai larg la educarea comunistă a elevilor, sînt acelea ale căror itinerarii sînt stabilite din vreme, cu toată atenția, dacă se poate chiar pe o anumită temă (de pildă, „Pe locurile insurecției armate de la 23 August”, „Înflorirea industriei grele în anii puterii populare” ș.am.d.) — și pentru care cadrele didactice se pregătesc serios dinainte, punîndu-le la punct în toate amănuntele.

Se înțelege de la sine că cei ce îi conduc pe elevi trebuie să fie ei înșiși foarte bine lămuriți asupra obiectivelor ce urmează a fi vizitate și, de bună seamă, turiști pricepuți, oameni care îndrăgesc drumeția și știu s-o practice. Fîrgește, nu se poate ca profesorul care-i conduce în excursie să ofere elevilor o informare aproximativă, redusă la ceea ce ei știu de mult, de la lecții. Și ce impresii vor aduna copiii din drumeție dacă cei care-i vor călăuzi vor trece indiferenți pe lângă locuri însemnate prin trecutul sau prin frumusețea lor? Iată de ce se cere ca cei care conduc excursiile elevilor să fie nu numai oameni bine informați, dar și oameni entuziaști, care să știe să dezvăluie elevilor semni: ația celor văzute și trăite în drum, să-i facă să se entuziasmeze pentru înfăptuirile poporului muncitor, să le ezească aspirații mari, să le întă-

EMOȚIILE ȘI SEMNIFICAȚIILE UNUI EXAMEN

Cunoașteți psihoza examenului?

Pentru toți ceilalți, dimineața zilei de 15 a acestei luni nu a fost decât o dimineață însoțită dintr-o zi obișnuită de luni. Pentru ei însă, atunci a venit gongolul de alarmă al unui moment de care își vor aminti întreaga viață, cu umbra unei nostalgii, ca dintr-un moment de răscruce. Multă, multă vreme ie vor rămâne în memorie toate amănuntele, fie cit de neînsemnate, ale acelei dimineți: cafeaua cu lapte uitată pe coșul mesei noștel de la cămărață desfăcut și refăcut mereu, eticheta sticlei de cerneală în care și-au înmuiat stiloul, culoarea cerului în ceasul acela matinal, cartea sau maculatorul răsfoite cu înfrigurare la nu știu ce capitol pentru lichidarea unei ultime incertitudini. Și, mai ales, stămintul confuz de înfrigurare, de nesiguranta și hotărâre pe care îl dă febra examenului, senzația că „am uitat tot” asociată cu aceea că „nu se poate să nu știu”...

Tatăl chipurile calm și indiferent, răsoaia ziarul încercând să cutescă, pe deasupra ocheloriilor, nu rîndurile din coloane ci miracolul din privirile strălucitoare ale oestui tînăr care se pregătea pentru verificarea oficială a maturității. Iar mama poate cea mai emoționată dintre toți, încerca să înghesuie alandala, într-un sfert de oră, toate poveștile de rigoare: să fii atent să stai să te gîndești, să nu te pripști, să ai grijă la ortografie, să expui logic să nu faci vreo confuzie...

Și dacă acasă emoția și-a instaurat tirania asupra întregii familii, pentru a o stăpîni pînă la data afișării rezultatelor, în școli domnește cu atît mai aprigă. Ca pretutindeni, la Școala medie nr. 15 din București ea s-a făcut simțită cu mult înainte de ora cînd membrii comisiilor au pătruns în clase. Directoarea, tovarășa Eleonora Popescu, și-a făcut apariția pe la ceasurile 6 (n-am putea jura că n-a fost vorba și de o leacă de insomnie la mijloc). Peste 400 de candidați aveau să inunde în scurt timp școala. Pentru a-i primi, șaptesprezece săli mari au fost pregătite în cele mai mici amănunte — în astfel de împrejurări amănuntele merg pînă la ultimul fir de praș. Ușile secundare închise, portarii amplasați în posturile-cheie au completat pregătirile, pentru a stăvili năvala de curiozitate și îngrijorare concretizată în părinți, frați, surori și prieteni.

Între orele șapte și opt, pe poarta principală și-au făcut apariția, pe rînd, membrii și președinții comisiilor. În cancelarie, fac cunoștință între ei și schimbă primele păreri și impresii. Opiniile asupra exigen-

ței (deocamdată teoretice, dar vor fi curînd traduse în limbajul precis și implacabil al notelor) diferă în aspectele lor formale, dar sunt absolut identice în conținut. Pot fi sintetizate în câteva propoziții: examenul de maturitate fiind o verificare a cunoștințelor de cultură generală acumulate de-a lungul celor 11 ani de școală, criteriul notării elevilor îl constituie măsura în care ei posedă sau nu aceste cunoștințe. Dar dacă un elev este excelent la o singură disciplină și foarte slab la celelalte? Dacă alt elev dovedește o excepțională memorie a amănuntelor și insuficientă capacitate de a sintetiza, de a stabili legături? Sau, dimpotrivă, dacă un al treilea vedeș-

tru toți examinatorii are infailibilitate de lege — fiecare așteaptă, cu o nerăbdare deosebită doar prin formele ei de manifestare de nerăbdarea elevilor re-partizați acum în clase, ritualul desfacerii plicurilor cu subiecte.

În sfîrșit, în liniștea deplină care s-a așternut în cancelarie, dreptunghiul de hîrtie a fost desfăcut și în fața profesorilor au fost citite subiectele pentru lucrarea scrisă la limba romînă. Cum era și de așteptat, urmează o avalanșă de comentarii:

— Bine, dar la primul subiect au de scris colosal de mult...

— E drept, dar s-ar putea face o sinteză.

Printre cei care-și dobîndesc diploma de maturitate

te putere de raționament dar n-a reținut datele? Președinții nu ezită să-și formuleze părerile, fără să le socotească o abdicare de la principiul de bază:

Maria Giurgea: Imi place ca elevii, ca și studenții pe care îi examinez, să știe nu numai buchea cărții, să se ridice chiar deasupra celor pe care le-au aflat de la profesorii lor și să aducă o notă personală, nota propriei lor gîndiri în răspunsurile pe care le dau

George Munteanu: Personal, regret nepus de mult atunci cînd un elev dovedește o pregătire solidă la o anumită disciplină și este slab la celelalte. Se știe doar că în nici un domeniu nu poți merge prea departe fără cunoștințe de cultură generală în toate celelalte domenii. Orice specialist are nevoie de ele.

Elena Antoci: Între un elev care știe să raționeze și altul care se bazează doar pe ce a memorat îl prefer pe... al treilea, pe cel care intrunește ambele însușiri.

Dincolo de aceste discuții — căci nivelul exigențelor, de multă vreme stabilit pen-

— Și al doilea este un subiect vast.

— Gîndește-te, însă, că au trei ore la dispoziție.

— Mă așteptam la ceva nou. Seamănă prea mult cu subiectele date în alți ani...

Peste cinci minute va fi ora 9. Profesorii sînt invitați să intre în clase. Înaintea lor, de pe la colțurile cite unui coridor, zvicnește în fugă silueta unui elev care se năpustește în clasă șoptind precipitat — ultimă amintire a ghidușiiilor de școlar — „Vine! Vine!”

În atmosfera solemnă a începutului de examen, membrii comisiilor împărtășesc candidaților marea taină a subiectelor — pe care și ei înșiși abia le-au aflat, apoi le transcriu caligrafic pe tablă.

Examenul a început! În fața colilor albe de hîrtie, la aceeași oră, mii și mii de elevi din toată țara au dat prima probă a maturității lor. Însăși titulatura examenului obligă la spirit de răspundere. Dar candidații, în imensa lor majoritate, i-au înțeles semnificația. Ce altceva a însemnat mulțimea de recapitulări, consultări, sinteze, studii individuale — și iarăși recapitulări, sinteze, studii individuale, decât

ilustrarea deplină înțelegerii a acestei semnificații? Ajutați zi de zi de școală, de profesori, îndrumați neconștient cu grijă și căldură, candidații de astăzi s-au pregătit de mult să obțină rezultate pe măsura însemnătății examenului.

Dincolo de pragul lui se deschid larg porțile de aur ale vieții și răspunderilor cetățenești. Din școală pornește acum o nouă generație, dăruită cu optimismul, cu forța și puritatea care constituie atribuțiile primei tinereți.

Cum se va manifesta în viață acest nou detașament? Este el pe măsura îndatoririlor la care îl cheamă patria? Nu ne pripim dacă răspundem, fără ezitare, afirmativ. Chiar din prima oră a examenului, văzîndu-i pe candidații la titlul de oameni maturi cum s-au aplecat concentrați deasupra colilor de hîrtie, temîndu-se ca timpul să nu le răpească posibilitatea de a arăta tot ce știu, am căpătat teme pentru această convingere. Ea a devenit certitudine după amiază, cînd lucrările anonime, cu colțul îndoit, au fost citite, multe din ele cu repetate exclamații admirative, de către membrii comisiilor. Și impresia schițată la început se confirmă cu fiecare nouă etapă a examenului, cu fiecare lucrare care dovedește cunoștințe solide ale majorității candidaților.

În majoritate, lucrările dezvăluie însușiri grîitoare. Cunoștințe sigure, ample, dobîndite, în oazul matematicii, printr-o serioasă aprofundare a teoriei și prin meroase și variate exerciții aplicative. Dar în cazul literaturii nu numai prin intermediul lecțiilor, ci din lectura directă a operelor autorilor studiați (citatele, amănuntele cu care mulți candidați și-au împinzit lucrările scrise sînt, în această privință, dovezi incontestabile).

Apoi, o orientare precisă în cuprinsul unui material vast, din care cei mai mulți știu să desprindă esența elementelor menite să se subordoneze cu rigurozitate temei (abaterile de la această cerință provin, vizibil, atunci cînd le întîlnim, dintr-o scuzabilă dorință de a arăta „cît de multe știm”).

Nu o dată candidații dovedesc un mod îndrăzneț de a formula și o părere personală care, chiar dacă nu este caracterizată întotdeauna printr-o reală valoare științifică, are calitatea de a dovedi personalitatea celui examinat, spiritul lui de cercetare originală.

Pe bună dreptate poate da școala, acestor tineri, certificate de maturitate. Ei le merită din plin.

O. BUCUR

CU GÎNDUL

LA MAREA

SĂRBĂTOARE

Alături de toți oamenii muncii, slujitorii școlii întîmpină cu noi succese marea sărbătoare a poporului nostru, cea de-a XX-a aniversare a eliberării. Prin eforturi sporite ei au încheiat cu rezultate deosebite anul școlar, ridicînd la un nivel mai înalt munca de instruire și educare a tinerei generații, iar acum, o dată cu organizarea vacanței elevilor, pregătesc cu însuflețire școlile pentru o nouă etapă de activitate, cea care va începe în toamnă.

Pretutindeni în școlile patriei învățătorii și profesorii socotesc marea sărbătoare a poporului ca un minunat prilej de înțărare a educației comuniste a elevilor. În toate școlile raionului Carei, de pildă, după cum ne scrie tov. A. Deac, li s-au făcut cunoscute elevilor în forme variate și atrac-

tive, realizările regimului democrat-popular și perspectivele dezvoltării sociale-economice a țării. S-a organizat de asemenea, între elevii celor două școli medii din raion, un concurs „Cine știe ciștigă” pe această temă. Marii sărbători de la 23 August i-au fost consacrate și expozițiile cuprinzînd obiecte confecționate de elevii școlilor din Carei și Tășnad în orele de lucrări practice, ca și expoziția de material didactic organizată la Școala de 8 ani nr. 1 din Carei.

Acum, în lunile de vacanță, peste 8.000 de elevi din raion vor participa la excursii și drumeții care le vor da prilejul să cunoască nemijlocit marile înfăptuiri ale anilor noștri liberi. De asemenea, pentru a-și arăta prin fapte dragostea față de

ținutul natal, față de patrie, numeroși elevi vor participa, sub îndrumarea cadrelor didactice, la acțiuni patriotice cum sînt plantarea pomilor, înfrumusețarea cartierelor și parcurilor etc.

Cu entuziasm întîmpină sărbătorirea celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre dragi și cadrele didactice de la Școala generală de 8 ani din Săcele. Printre acțiunile organizate la această școală, ne informează tov. Ludovic Zaty, se numără excursiile menite să facă mai bine cunoscut tuturor elevilor, începînd de la cei mai mici, orașul natal, creat în anii puterii populare, vizitele în întreprinderi și la gospodăriile agricole colective din apropiere, la muzeul de istorie din localitate și la muzeul din Brașov.

Foarte interesante sînt și acțiunile organizate pe clase în întîmpinarea sărbătorii. Astfel, elevii din clasa a III-a string date care ilustrează cum s-a schimbat viața familiilor lor în aceste două decenii, cei din clasa a IV-a date despre activitatea muncitorilor fruntași și a inovatorilor din orașul lor, cei din clasa a V-a despre produsele industriale și agricole obținute la Săcele. Colegii lor din clasa a VI-a colectează fotografii și ilustrate pentru întocmirea unui album care să oglindească bogățiile și frumusețile patriei, iar elevii clasei a VII-a se preocupă de dezvoltarea industrială și agricolă a orașului lor de la eliberare și pînă în zilele noastre.

O scrisoare trimisă de tov. N. Achim de la Școala

medie „Gheorghe Lazăr” din Sibiu ne relatează că la această școală a fost organizată, în cinstea celei de-a XX-a aniversări, o frumoasă expoziție care ilustrează roadele muncii profesorilor și elevilor în cursul anului încheiat.

Pot fi văzute aici numeroase piese executate în cadrul orelor de lucrări practice, în cercurile de radio-tehnică, de chimie, de foto. De asemenea, au fost confecționate mari panouri care prezintă situația la învățătură a fiecărei clase, chipurile elevilor fruntași la studii și în activitatea obștească, grafice care vorbesc despre vizitele în întreprinderi organizate de școală, despre realizările dobîndite în munca patriotică etc.

VOLUMUL ȘI CALITATEA CUNOȘTINTELOR

Lectiile recapitulative ținute recent în școlile de cultură generală au fost revelatoare în ceea ce privește volumul și calitatea cunoștințelor dobândite de elevi în cursul anului încheiat și, implicit, în ce privește munca celor care i-au pregătit. Trecând în revistă, în cadrul acestor lectii, problemele esențiale studiate la fiecare disciplină, elevii au arătat în ce măsură au înțeles sensul acestora, legăturile cauzale existente între ele, utilitatea lor practică.

În acest mod recapitularea finală a avut calitatea de a reflecta, aproape la fel ca un examen, pregătirea elevilor și, nu mai puțin, roadele activității învățătorilor și profesorilor.

În marea lor majoritate, rezultatele vădite în cursul lecțiilor recapitulative sînt bune, demonstrînd că anul școlar încheiat recent a însemnat un pas mai departe în munca școlii, în instruirea și educarea elevilor. Despre acest lucru vorbesc și articolele publicate în pagina de față, care relatează aspecte de la cîteva lecții recapitulative de limba română și de istorie.

Lectiile de recapitulare finală la istoria literaturii romine, ținută de profesoara Ecaterina Popovici la clasa a IX-a „C” de la Școala medie „Mihail Eminescu” din Botoșani ne-au permis să facem observații cu privire la nivelul de cunoștințe ale elevilor în două ipostaze a căror existență a fost determinată de modul cum a conceput profesoara organizarea recapitulării.

Rezervîndu-și printr-o planificare judicioasă a materiei și prin riguroasa ei respectare un număr destul de mare de ore pentru acest tip de lecții, tov. Popovici a consacrat un volum de timp considerabil alcătuirii planurilor pentru lecțiile recapitulative, planuri care au constituit în bună măsură baza eficienței acestora. Ora la care ne referim a cuprins, în prima ei parte, ultimul punct din planul temei recapitulative precedente — „Ogîndirea trecutului istoric în operele scriitorilor studiați” — iar în cea de a doua parte schițarea cuprinsului unei teme noi — „Elemente de critică în operele scriitorilor studiați”. Ni s-a oferit astfel prilejul să observăm atît măsura în care elevii cunosc problemele de istoria literaturii pe care le-au revăzut în scopul recapitulării, cît și pe cele în vederea cărora nu au efectuat o pregătire propriu-zisă, și pe care le-au discutat numai pe baza elementelor reținute în timpul orelor obișnuite de curs.

La prima problemă, analizînd piesa lui Hașdeu „Răzvan și Vidra” elevii au dovedit o bună cunoaștere a intrigii acesteia, au relatat chiar amănunte privitoare la diferitele momente și personaje, s-au referit la împărțirea piesei în cînturi și la rațiunea lor etc. Mai important ni se pare însă faptul că din spusele lor a rezultat nu numai cunoașterea acțiunii, ci și înțelegerea problematicii, a semnificației u-

nuia sau altuia din episoade „Ce a determinat-o pe Vidra să se apropie de Răzvan?”, „Cum explicați aspirațiile spre mărirea ale lui Răzvan?”, „Prin ce aspecte se conturează peisajul social al epocii?”, „Prin ce se caracterizează Vidra și cu ce personaje din operele cunoscute o puteți compara?”, „În ce măsură autorul a respectat adevărul istoric și cum explicăm inadvertențele din această dramă?” — astfel de întrebări i-au permis profesoarei să se oprească deseori, pe parcursul lecției, în domeniul atît de important al îndrumării elevilor spre depășirea aceluși nivel al cunoștințelor care ține doar de virtuțile memoriei pentru ca, slujindu-se de ele, să dezvăluie capacitatea lor de a analiza, de a interpreta și înțelege. A fost remarcabil, în această primă parte a lecției, felul cum și-a formulat profesoara exigențele față de elevii clasei a IX-a la sfîrșitul anului școlar, după cum remarcabil a fost și faptul că ei au știut să răspundă acestor exigențe.

După cum am arătat, cea de a doua parte a lecției a fost afectată schițării cuprinsului temei următoare. Interesant și demn de reținut ni se pare faptul că la alcătuirea acestei schițe a fost larg solicitată contribuția elevilor. Aceasta înseamnă că, chiar fără o pregătire prealabilă, fără să revadă materia, ei stăpînesc elementele esențiale din lecțiile studiate.

Înainte de a trece la discutarea scriitorilor și a operelor profesoara le-a cerut elevilor să schițeze tabloul social al epocilor în care au trăit aceștia, să definească raporturile dintre clasele sociale ale vremii și influența exercitată de către ele asupra literaturii ca fenomen de suprastructură. Discuția introductivă a constituit astfel, am putea spune, cheia între-

gului plan care a fost desfășurat mai apoi pe tablă. Pornind de la ea elevii au explicat, de fiecare dată, elementele de critică socială existente în operele scriitorilor studiați. Au început de la Antim Ivireanu cu ale sale „Didahii”, subliniind moravurile și ipocrizia boierilor feudali împotriva cărora își îndreaptă mînia autorul. În legătură cu reprezentanții Școlii ardeleni, discuția s-a oprit îndeosebi asupra „Țiganiadei” lui Ion Budai Deleanu, elevii făcînd aprecieri și comentarii atît asupra elementelor de critică socială și asupra direcțiilor în care se îndreaptă satira scriitorului, cît și asupra formulelor metaforice utilizate de el. Zugrăvind tabloul țărănimii exploatare, a mizeriei în care trăia aceasta în vremea lui Dinicu Golescu, elevii au citat aspecte semnificative din „Insemnare a călătoriei mele”, comparînd apoi cu ele, cînd au trecut la Nicolae Filimon, o serie de scene din „Clocotii vechi și noi”. În decursul lecției elevii au făcut referiri interesante la fablele lui Grigore Alexandrescu, la celebra „Stare socială a muncitorilor plugari” a lui Nicolae Bălcescu, ca și la discursurile privind îmbunătățirea situației țărănilor rostite de Mihail Kogălniceanu.

Evident, fiind vorba doar de alcătuirea unei schițe de plan, această ultimă parte a lecției nu a revelat amănunte privind cunoștințele elevilor. Dar exemplele pe care le-au dat ei, aspectele la care s-a referit pentru a ilustra tema recapitulativă, unele fapte aduse în discuție au demonstrat că la sfîrșitul anului școlar atît volumul cît și calitatea cunoștințelor elevilor din clasa respectivă sînt mulțumitoare și se află, în genere, la nivelul exigențelor învățămîntului nostru.

OCTAV SPĂTARU

Asistînd la lecțiile de istorie ținute, în perioada recapitulării finale, la cîteva școli din Brașov, am constatat că, în general, profesorii care predau această disciplină au asigurat o bună pregătire a elevilor obținînd rezultate frumoase în muncă.

Ar fi greșit să se creadă că eficacitatea recapitulării finale poate fi judecată în sine, desprinsă de stilul muncii din anul întreg. Numai raportată la întreg activitate anterioară își găsește justa apreciere. De acest lucru ne-au convins încă odată lecțiile recapitulative ținute de profesoara Magdalena Nistor de la Școala medie nr. 2. Am asistat de pildă, în clasa a VI-a a acestei școli, la dezbaterile temei „Lupta împotriva exploatarei feudale”. În întreaga desfășurare a lecției s-a stăruit îndeosebi asupra cauzelor care au generat nesupunerea la muncă, fuga de pe moșie, haiducia și războaiele șerbilor. Amintind principalele războaie țărănești, elevii s-au oprit asupra războiului condus de Gheorghe Doja la 1514 și au citat cu obidă vorbele aruncate de nemeși „regelui țărănilor” pe „scăunul de foc”. Prezentînd cauzele înfrîngerii țărănilor, elevii au subliniat în același timp că lupta lor n-a rămas fără urmări, ci a zdruncinat din temelii orînduirea feudală.

Cînd profesoara a construit pe tablă, antrenînd și pe elevi, schema noii lecții de recapitulare, ne-am dat seama că sursa ideilor clare și sistematice ale școlarii sînt se află în priceperea cu care îi ajută ea să rețină și să aprofundeze ceea ce este esențial în cunoștințele predate. Răsfoind apoi cîteva caiete de notițe, am înțeles că în tot timpul anului școlar tov. Nistor a urmărit să le formeze elevilor un stil eficient de muncă intelectuală. Fiecare lecție era prinsă, în aceste notițe, în esența sa, într-un mod strict logic, cu concluzii parțiale și finale concise, dar de o mare precizie.

Același lucru l-am constatat și la clasa a VII-a, la lecția recapitulativă în care s-a discutat despre revoluțiile burgheze din Anglia și Franța și despre trăsăturile care deosebesc radical revoluția socialistă de revoluția burgheză. Dovedind o bună cunoaștere a proble-

mei puse în discuție, elevii au arătat că în timp ce revoluția burgheză a făcut ca puterea să treacă din mîna unei clase exploatare în mîinile altei clase exploatare, revoluția socialistă înăltură cu desăvîrșire exploatarea omului de către om. Numeroase referiri făcute de ei în decursul lecției recapitulative la istoria universală și la istoria patriei noastre arată că profesoara le-a format acel orizont istoric care determină înțelegerea procesului de dezvoltare ascendentă a societății omenești și a aportului poporului nostru la istoria mondială.

Este de semnalat în același timp faptul că tov. Nistor a utilizat permanent procedeul recapitulării asociative, astfel încît problemele, redate la epoci diferite, au fost adîncite și consolidate temeinic. Îndeosebi s-a stăruit în acest mod asupra unor noțiuni cum sînt clasele și lupta de clasă, statul, revoluția, rolul maselor și al personalității în istorie, războaie drepte și nedrepte etc.

Lecțiile de recapitulare de la sfîrșitul acestui an școlar au demonstrat astfel o dată mai mult măiestria pedagogică a profesoarei Magdalena Nistor, buna pregătire pe care o asigură aceasta elevilor ei.

Rezultate bune în munca de instruire a elevilor au scos la iveală și lecțiile recapitulative ținute la Școala generală de 8 ani nr. 12 de profesoara Matilda Macarovici. Răspunsurile sigure și precise date de elevii ei din clasa a VII-a în legătură cu principalele caracteristici economice, sociale și politice ale perioadei de formare a orînduirii capitaliste, de pildă, au dovedit că profesoara a stăruit oră de oră, în cursul anului, asupra fixării ideilor esențiale din lecțiile studiate. Pentru ca aceste idei să nu se steargă din mîntea elevilor, tov. Macarovici a folosit, printre altele, și următorul procedeu: de fiecare dată, după verificarea lecției curente, cerea elevilor să răspundă și la cîte o întrebare importantă din temele precedente. Nu e de mirare, de aceea, că la recapitularea finală elevii nu numai că au dovedit o bună cunoaștere a materiei, dar au știut să stabilească în același timp corelații juste între evenimentele unei epoci sau între istoria

diferitelor popoare. Bunăoară, vorbind de înflorirea comerțului în perioada de formare a orînduirii capitaliste, ei au prezentat Olanda capitalistă în comparație cu Flandra medievală. În același timp, ușurința cu care au fixat elevii pe hartă locuri istorice și confiniile statale ne-au întregit încrederea în buna lor pregătire.

Procedee bune de consolidare a cunoștințelor elevilor a folosit în cursul acestui an școlar, după cum au arătat lecțiile recapitulative, și profesoara Eugenia Palaghian de la Școala generală de 8 ani nr. 3. De altfel, ea a apelat la asemenea procedee și în cadrul recapitulării. De exemplu, înainte de discutarea temei de sinteză „Orînduirea feudală”, tov. Palaghian a vizitat cu elevii claselor a VI-a castelul Bran, unde se află numeroase exponate care vorbesc despre această orînduire. De asemenea, profesoara a prezentat elevilor cîteva imagini ale Brașovului feudal, reprezentînd turnuri, porți, bastioane ale acestuia, ca și o fotografie a groapei de depozitat cereale, în formă de pară, descoperită recent pe locul actual al pieței „23 August”. Lecția a evidențiat faptul că elevii au cunoștințe temeinice despre fenomenele economice, sociale și politice caracteristice feudalismului. Astfel, ei au dat răspunsuri complete și juste — rod al gîndirii și nu al simplei memorări mecanice — cu privire la organizarea domeniului feudal, la treptele ierarhiei feudale, la formele luptei de clasă în fiecare etapă a orînduirii feudale, la cauzele care au determinat menținerea fărîmișării politice în Germania și Italia etc.

Cunoștințele temeinice, clare, însușite în mod conștient, un orizont istoric larg, un vocabular precis, științific, sentimente profunde de dragoste de patrie, de respect pentru istoria și cultura altor popoare — iată cîteva din trăsăturile care caracterizează pregătirea elevilor celor trei profesoare amintite în articolul de față, așa cum a reieșit din lecțiile recapitulative.

SILVESTRU PATIȚA
lector la Institutul pedagogic
de 3 ani din Brașov

CONSTRUCTORII

Există aici, pe uriașul șantier de blocuri din Drumul Taberei, un limbaj tehnic caracteristic în care intervin foarte des termeni inaccesibili unui nespecialist. Iar acești termeni sînt folosiți frecvent nu numai la „postul de comandă” al șantierului sau de către maștrii și șefi de echipe, ci și de toți ucenicii constructori care se află în practică pe șantier. Și, cum am putut verifica destul de repede, nu e vorba, la acești ucenici, de simpla însușire mecanică a unui limbaj profesional; cele spuse de ei relevă cunoștințe tehnice, multilaterale. O discuție purtată cu inginerul Grigore Sandu, șeful sectorului instalații al șantierului și în același timp profesor de tehnologie la școala profesională de construcții, ne-a confirmat această impresie. „Se poate spune — ne-a încredințat tov. Sandu — că ucenicii care vor absolvi în acest an școlile profesionale de construcții cunosc unele probleme de tehnică și tehnologie care, cu cîțiva ani în urmă, nu erau nici la îndemîna unor specialiști cu studii superioare.

Participînd chiar și cîteva ore numai la viața de astăzi a unui mare șantier de construcții începi prin a-ți revizui unele imagini despre ceea ce însemna a înălța o clădire — dulgheri executînd cofrajele pentru stîlpii de beton ai fiecărui etaj, brigăzi de zidari punînd cărămidă lingă cărămidă, instalatori spîrgînd zidurile și prinzînd alături segmente mici de țevă etc., etc. — și termini prin a înțelege de ce băieții de 17 ani, unii veniți de la țară, care în urmă cu trei ani nu cunoșteau din tehnica construcțiilor decît cel mult cum se așază căpriorii acoperișurilor cu olane ale unor case de sat, te uimesc acum prin cunoștințele lor de specialitate. Aici, în Drumul Taberei — ca de altfel și pe multe alte șantiere moderne din țara noastră — blocurile se construiesc astăzi pe bandă. Remorci uriașe aduc în „flux continuu”, de la întreprinderea de prefabricate, panouri mari — viitoarele ziduri — iar în atelierele de instalații se assemblează zeci de kilometri de țevi, ce sînt montate apoi în lăcașurile dinainte stabilite ale zidurilor.

Cei cîțiva ucenici instalatori cu care stăm de vorbă ne povestesc că pe șantier are loc o însuflețită

întrecere între cei care lucrează la loturile P + 4 și P + 7 și cei care lucrează la blocurile turn cu cofraje glisante. Cu acest prilej avem ocazia să ne completăm cunoștințele, aflînd că enigmaticii P + 4 și P + 7 sînt în fapt grupe de blocuri din panouri mari prefabricate cu 4 și respectiv 7 etaje. Plini de entuziasm, ucenicii ne arată și perfecționările tehnice aduse, pe parcursul întrecerii, noilor metode de ridicare a construcțiilor. Pare surprinzător să vezi tineri care nici n-au ieșit încă de pe băncile școlii vorbind cu competență nu numai despre meseria lor, ci despre majoritatea meseriilor exercitate pe acest șantier cu înaltă mecanizare.

Lucrînd la blocurile cu cofraje glisante ca și la cele din prefabricate, ucenicii sînt colaboratorii cei mai apropiați și apreciați ai constructorilor. Specialiști cu experiență, frunțași în întrecerea socialistă, așa cum sînt maștrii Marin Sima și Gheorghe Ciocoiu sau șefii de brigăzi și de echipe Ion V. Ionescu, Ioan Senp și Gheorghe Voichiță, au multe cuvinte de laudă la adresa unor viitori absolvenți asemeni lui Istrate Tănase, Vasile Hilea și Gheorghe Ghiță, care dau un randament aproape egal cu instalatorii încercați. „Și nu la lucrări simple — ne asigură șeful de echipă Ion V. Ionescu — ci la operații de înaltă tehnicitate.

Colectivul didactic al școlii se preocupă nu numai de pregătirea profesională a viitorilor muncitori, ci și de educarea lor ca oameni cu dragoste de muncă, harnici și conștiințoși. Iată un exemplu semnificativ. Cîțiva ucenici din echipele de montare a instalațiilor nu doreau să suficientă atenție la imbinări. Conducerea școlii a cerut ca acești elevi să fie mutați, înainte de termenul prevăzut pentru rotație, la echipele de remanieri. În felul acesta ei au putut vedea ce dificultăți pot crea neglijențele, asemeni celor pe care le dovediseră ei. „Lecția și-a atins scopul”. Acum, ucenicii aceștia lucrează la fel ca marea majoritate a colegilor lor, cu cea mai mare atenție și minuțiozitate.

Șantierul modern în care „secțiile în aer liber” — blocurile ce se înalță vîzînd cu ochii — alternează cu atelierele mecanice și de montaj, îndrumarea dată de

ingineri și maștrii care imbină în persoana lor două funcții de bază — aceea de oameni ai producției moderne, pasionați pentru tehnica nouă și aceea de pedagogi, de profesori — constituie factori principali care determină buna pregătire profesională a viitorilor constructori. Școala în care învață ei nu se limitează, astfel, doar la clădirea cu clase mari și luminoase din șoseaua Mihai Bravu, ci se extinde departe, cuprînd numeroase șantiere moderne, unde ucenicii au cele mai bune condiții de a-și însuși tehnica nouă. Caietele lor de practică sînt în această privință o mărturie dintre cele mai prețioase. Găsești în ele zeci de referiri la metode de cea mai înaltă tehnicitate însoțite de schițe tehnice executate cu multă pricepere, găsești note privind eficacitatea economică a lucrărilor sau însemnări despre angajamentele luate și despre felul cum s-au îndeplinit.

Sînt prefigurate astfel aici rezultatele examenelor pe care viitorii constructori le dau în această perioadă, permițîndu-ne să anticipăm că schimbul de miine al șantierelor va fi la înălțimea noilor sarcini pe care le va avea de îndeplinit.

AL. CIUCA

Lucrări practice în preajma examenelor de calificare ale viitorilor muncitori ai uzinei „Semănătoarea”

O nouă promoție

de muncitori calificați

Viitoarea profesie

Ritmul viu al dezvoltării industriei noastre chimice, uriașele complexe petrochimice dotate cu utilajul tehnic cel mai modern, șantierul auto-matizat, care au fost înălțate în ultimul timp în diferite regiuni ale țării, impun necesitatea unui șantier tot mai mare de cadre pregătite în domeniul chimic.

Pentru pregătirea lor sînt create, în diferite părți ale țării, numeroase grupuri școlare pe lângă marile uzine industriale — Centrul Petrochimic de la Onesti, Centrul Chimic de la Cămin, Centrul de la Brăila, Centrul de la Galați, Centrul de la Iași, Centrul de la Suceava etc. Pentru a se asigura însușirea la un înalt nivel a acestor cunoștințe, grupurile școlare de petrolchimie au fost dotate cu laboratoare bine echipate, cu cabinete de fizică școlare care

cuprind machete demonstrative, planșe, subansamble sectionate etc. Tot în același scop practica elevilor în producție a fost organizată astfel încît aceștia să cunoască procedeele tehnologice cele mai moderne sub îndrumarea unor specialiști de înaltă calificare.

Vizitele în școlile care pregătesc cadre pentru sectorul petrolchimic, cunoștințele anterioare privind viața marilor cetăți ale petrolchimiei, imbinată strîns cu sfatul și îndrumarea diriginților și ale celorlalți profesori ai școlilor medii, vor determina și în acest an pe mulți absolvenți ai școlilor medii să pornească pe drumul calificării ca muncitori de înaltă calificare sau tehnicieni în acest sector de mare importanță al economiei noastre naționale.

Profesorii și maștrii din învățămîntul profesional și tehnic în timp ce de-a XX-a aniversare a eliberării de sub jugul fascist dînd patriei peste 50.000 de muncitori calificați, cadre cu o temeinică pregătire teoretică și practică, capabile să contribuie cu succes la realizarea mărețelor obiective economice trasate de partid în etapa desăvîrșirii construirii socialismului.

Deosebit de concludente în ceea ce privește calitatea pregătirii viitorilor muncitori la nivelul tehnicii moderne sînt examenele practice de calificare care sînt în curs de desfășurare.

Pentru ca aceste examene, care se dau chiar la locul de muncă al viitorilor muncitori, să aibă loc în bune condiții și să ofere elevilor posibilitatea de a-și dovedi cunoștințele, conducerea grupului școlar de pe lângă Combinatul siderurgic din Reșița a luat din timp toate măsurile necesare. Recapitulările finale la disciplinele de specialitate au fost axate pe problemele esențiale studiate în cursul anului, în strînsă legătură cu procesele tehnologice de producție. S-au organizat din timp consultații, date de specialiști de înaltă calificare de la combinatul siderurgic. S-a stabilit de asemenea, în colaborare

cu fiecare secție de producție a combinatului, cum se va desfășura examenul de calificare. Astfel secțiile au avut posibilitatea de a pregăti din timp materialele necesare și locurile de muncă.

Au fost luate în același timp și alte măsuri menite să asigure o cit mai bună pregătire pentru examenul de calificare dat de viitorii absolvenți.

Astfel, conducerea grupului școlar din Reșița a repartizat în preajma examenelor de calificare, ca instructori de practică, maștrii ai școlii pe lângă elevii anului III din fiecare sector de producție. Aceștia, împreună cu șefii sau adjuncții șefilor de secție și cu un normator, au stabilit temele practice ale examenului pentru fiecare elev în parte sau pe echipe de elevi, acolo unde locul de muncă nu permitea o probă practică individuală, ca de exemplu la furnale și oțelării.

Temele au fost elaborate în așa fel încît să reflecte procedeele moderne de lucru, specificul producției din fiecare sector și în același timp să verifice cit mai amplu nivelul cunoștințelor și deprinderilor profesionale ale elevilor. De exemplu, la uzina constructoare de mașini, secția locomotive diesel electrice, au fost pregătite teme specifice și în

același timp suficient de largi pentru ca viitorul muncitor să poată lucra cu ușurință și în alte secții. Temele privind executarea unor lucrări la mașinile de frezat, bunăoară, cer din partea elevilor cunoștințe privind frezarea conturilor, a țijelor, a planurilor de separație etc. Fiecare din aceste operații implică numeroase cunoștințe privind frezarea arborelui cotit, pistoanelor etc. Pentru viitorii topitori, oțelari și furnaliști s-au fixat teme privind elaborarea unor șarje de oțel sau fontă. Elevii, repartizați pe echipe, urmăresc anumite faze sau operații de elaborare a șarjei — turnarea metalului, pregătirea oalelor de turnare, pregătirea ansamblului pentru turnare etc.

Primele rezultate ale examenelor dovedesc că noii absolvenți și-au însușit temeinice cunoștințe teoretice și deprinderi practice de muncă. Remarcabile sînt, de pildă, în această privință, rezultatele înregistrate de tineri ca N. Costescu și N. Murgu, care au obținut recent calificarea de furnaliști, sau ca oțelarii I. Sandu și I. Moriz, care au primit la probele practice calificative dintre cele mai înalte.

GH. D. MATEIANU

